

Koedranken, drenchen, propyleenglycol en beschermde vetten. De familie Beenen uit Zeewolde laat niets aan het toeval over om de opstartperiode van de melkkoe optimaal te laten verlopen.

Het meeste uitvalrisico is er in de groep van nul tot tachtig dagen na afkalven. Daarom moet je daar de meeste tijd aan besteden.' Roelof, Janette en hun zonen Harwin, Alwin en Rowin Beenen noemen de opstartperiode van de koe erg belangrijk en er wordt dan ook weinig aan het toeval overgelaten om de fase zo soepel mogelijk te laten verlopen. Vorig jaar breidde de familie Beenen het melkveebedrijf in Zeewolde uit door in het voormalige Oost-Duitse Lindenberg een gemengd bedrijf over te nemen met 470 melkkoeien en 1850 hectare land. 'Met dat aantal koeien ga je met protocollen werken. Het is belangrijk preventief in plaats van curatief te werken', legt Harwin uit. Daarom krijgen alle koeien ongeveer zes dagen voor afkalven een vitaminespuit. Drie dagen voor afkalven wordt er standaard

Roelof Beenen: 'Na een drench met water en propyleenglycol gaat een pas afgekalfde koe eerder eten'

300 gram propyleenglycol gegeven en eenmaal afgekalfd staat er ook een aantal vaste handelingen voor het personeel beschreven. 'De koeien krijgen standaard direct na afkalven water voorgezet. Te magere koeien, te dikke koeien of koeien die te zwaar afkalven krijgen door het water een koedrank of mineralen met een propyleenglycoloplossing. Veelal geven we dat via een drench.'

Standaard temperaturen

Tijdens een stage in Portugal deed Harwin ervaring op met drenchen. Drenchen van een koe betekent dat je een oplossing van water met bijvoorbeeld mineralen, medicijnen of propyleenglycol via een slang in de koe laat lopen of pompt. 'Je moet het met beleid doen omdat je de slang voorzichtig in de slokdarm aanbrengt', waarschuwt Harwin.

Op het bedrijf in Duitsland krijgt ongeveer de helft van de net afgekalfde koeien een drenchoplossing van ongeveer 20 liter water, mineralen en 300 milliliter propyleenglycol. 'Drenchen werkt ook heel goed in combinatie met medicijnen', aldus Roelof. 'Water ontgift het lichaam. Daarom passen we bij een heftige coli-uierontsteking ook het drenchen toe. Vlak na afkalven zitten er bij te dikke koeien veel ketonen in het bloed door de vetverbranding. Door water met propyleen in de koe te brengen, zuiver je de koe en breng je het glucosegehalte op peil. Dat merken we doordat ze beter en eerder gaat eten. Dat is belangrijk, de koe moet eten, eten, eten.'

De extra aandacht voor de koe rondom afkalven gaat verder. Harwin: 'We hebben in Duitsland een opstartgroep tot maximaal dertig dagen na afkalven. Deze koeien staan iedere morgen na het melken vast, waarna standaard de temperatuur wordt opgenomen. Koeien met een temperatuur van 38,9 graden krijgen een gele streep op de rug, koeien met een temperatuur hoger dan 39,1 een blauwe. Dan kan iedereen van de "blauwe" koeien de tendens volgen en als er iets mis is snel ingrijpen.' Ook het rantsoen wordt aangepast voor de opstartgroep. Naast de 65 procent maïs en 35 procent gras, aangevuld met enkelvoudige krachtvoerders, bevat het rantsoen 2,0 kg droge stof uit roodzwenk graszaadhooi, 400 gram beschermd vet (in de vorm van Hypropower) en 300 gram propyleenglycol. 'Het hoge aandeel graszaadhooi dient als een verzekeringspremie voor voldoende structuur en is belangrijk bij de rantsoenovergangen', verduidelijkt Harwin.

'De toevoegingen maken het rantsoen wel duur, maar we proberen de koeien zo kort mogelijk in deze groep te houden. Zodra we denken dat ze gezond zijn, gaan ze naar de hoogproductieve groep. Bovendien, wat is duur? In juli hadden we bijna zeventig afkalvingen, en eigenlijk is het allemaal top gegaan. Je krijgt je investering dubbel en dwars terug.'

Jaap van der Knaap

Roelof Beenen: 'Met drenchen ontgift je het lichaam'

Eten, eten, eten